

Bruxelles, den 31.10.2013
COM(2013) 752 final

KOMMISSIONENS BERETNING TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**OM DEN EUROPÆISKE UNIONS LÅNTAGNINGS- OG
LÅNGIVNINGSAKTIVITETER I 2012**

DA

DA

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Den Europæiske Unions långivningsaktiviteter	3
2.1.	Betalingsbalancemekanisme	3
2.2.	EFSM	5
2.3.	Makrofinansiel bistand (MFA)	7
2.4.	Euratom-facilitet	8
3.	Den Europæiske Unions låntagningsaktiviteter	9
3.1.	BOP	9
3.2.	EFSM	10
3.3.	Makrofinansiel bistand	10
3.4.	Euratom	11
4.	Den Europæiske Investeringsbank	11
4.1.	EIB's långivningsaktiviteter	11
4.2.	EIB's låntagningsaktiviteter	11
5.	Sikring af finansiel stabilitet i euroområdet	12
5.1.	Den græske lånefacilitet (Greek Loan Facility - GLF)	12
5.2.	Den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)	13
5.3.	Den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM)	13

1. INDLEDNING

Kommissionen skal hvert år informere Europa-Parlamentet og Rådet om brugen af Den Europæiske Unions forskellige långivningsinstrumenter.

For at opfylde disse informationsforpligtelser indeholder denne beretning en beskrivelse af udlånstransaktionerne for hvert instrument samt de respektive låntagningsaktiviteter.

2. DEN EUROPÆISKE UNIONS LÅNGIVNINGSAKTIVITETER

Den finansielle støtte til tredjelande og medlemsstater i form af bilaterale lån, der finansieres via kapitalmarkederne med en garanti over EU's budget tilvejebringes af Kommissionen i henhold til forskellige retsakter fra Rådet eller fra Rådet og Europa-Parlamentet, som afhænger af de mål, der forfølges¹. Kommissionen og den højtstående repræsentant sikrer med bistand fra EEAS, at der er sammenhæng mellem den finansielle støtte til tredjelande og de overordnede mål for EU's optræden udadtil.

2.1. Betalingsbalancemekanisme (BOP)

Betalingsbalancestøtte i henhold til artikel 143 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og Rådets forordning (EF) nr. 332/2002 af 18. februar 2002 om indførelse af en mekanisme for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne² tager form af mellemfristede lån ydet af Unionen, normalt sammen med finansiering fra Den Internationale Valutafond (IMF) og andre multilaterale långivere, f.eks. EIB, EBRD eller Verdensbanken, eller bilateral bistand fra medlemsstaterne.

Betalingsbalancestøtte er af ekstraordinær karakter og indrømmes fra sag til sag af Rådet, som træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Potentielle modtagere er medlemsstater uden for euroområdet med alvorlige betalingsbalanceproblemer. Den tjener til at mindske de modtagende medlemsstaters eksterne finansieringsvanskeligheder og genskabe en holdbar betalingsbalancesituation. Den frigives efter opfyldelse af de økonomisk-politiske betingelser, som Rådet vedtager efter høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg om et udkast til tilpasningsprogram, og som aftales mellem Kommissionen og den støttemodtagende medlemsstat i et aftalememorandum forud for låneaftalens indgåelse. Overholdelsen af foranstaltningerne i tilpasningsprogrammet kontrolleres regelmæssigt og er en forudsætning for udbetalingen af yderligere rater. De krævede midler tilvejebringes af Kommissionen på kapitalmarkederne på vegne af Den Europæiske Union.

Kommissionen aflægger regelmæssigt rapport til Det Økonomiske og Finansielle Udvalg og Rådet om gennemførelsen af forordningen om betalingsbalancestøtte.

Betalingsbalancemekanismen blev reaktiveret i 2008 som reaktion på den internationale økonomiske og finansielle krise, og mekanismens loft blev forhøjet fra 12 mia. EUR til 25

¹ En detaljeret præsentation af Kommissionens låntagnings- og långivningsaktiviteter findes på http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/index_en.htm.

² EFT L 53 af 23.2.2002, s. 1.

mia. EUR i december 2008³, og det blev besluttet at forhøje loftet yderligere til 50 mia. EUR i maj 2009⁴ for at sætte EU i stand til at reagere hurtigt på eventuelle nye anmodninger om betalingsbalancestøtte. Pr. 31. december 2012 var der blevet givet tilsagn om i alt 14,6 mia. EUR til Ungarn⁵, Letland⁶ og Rumænien⁷, hvoraf de 13,4 mia. blev udbetalt inden udgangen af 2012.

Foruden de 5 mia. EUR i betalingsbalancestøtte, der ophørte den 6. maj 2012, besluttede Rådet i 2011 at stille forebyggende finansiel støtte på op til 1,4 mia. EUR til rådighed for Rumænien⁸. Der blev dog ikke foretaget udbetalinger, og faciliteten udløb den 31. marts 2013.

Den finansielle bistand til Ungarn og Letland ophørte i henholdsvis november 2010 og januar 2012.

I 2012 blev der ikke vedtaget afgørelser/foretaget udbetalinger under betalingsbalancemekanismen.

Tabel 1: Betalingsbalancestøtte pr. 31.12.2012 (mia. EUR)

Land	Tildelt beløb	Udbetalt beløb	Tilbagebetalt beløb	Udestående beløb	Lånets gennemsnitlige løbetid (år)
Ungarn	6,5	5,5	2,0	3,5	6,1
Letland	3,1	2,9	0	2,9	6,6
Rumænien (BOP)	5,0	5,0	0	5,0	7,0
Rumænien (PFA)	1,4	0	0	0,0	0
I alt	16,0	13,4	2,0	11,4	

³ Rådets forordning (EF) nr. 1360/2008 af 2. december 2008 om ændring af forordning (EF) nr. 332/2002 om indførelse af en mekanisme for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne (EUT L 351 af 31.12.2008, s. 11).

⁴ Rådets forordning (EF) nr. 431/2009 af 18. maj 2009 om ændring af forordning (EF) nr. 332/2002 om indførelse af en mekanisme for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne (EUT L 128 af 27.5.2009, s. 1).

⁵ Rådets afgørelse 2009/102/EF af 4. november 2008.

⁶ Rådets afgørelse 2009/290/EF af 20. januar 2009.

⁷ Rådets afgørelse 2009/459/EF af 6. maj 2009.

⁸ Rådets afgørelse 2011/288/EU af 12. maj 2011 om forebyggende mellemfristet finansiel EU-bistand til Rumænien (EUT L 132 af 19.5.2011, s. 15).

2.2. EFSM

Med Rådets forordning (EU) nr. 407/2010 af 11. maj 2010 oprettedes den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme (EFSM) på basis af artikel 122, stk. 2⁹. EFSM er fuldt ud understøttet af EU-budgettet og har en samlet udlånskapacitet på op til 60 mia. EUR.

Potentielle modtagere af EFSM-støtte er medlemsstater i euroområdet, der oplever vanskeligheder som følge af en alvorlig forværring af de internationale økonomiske og finansielle forhold. Anvendelsen af EFSM er underlagt politiske betingelser inden for rammerne af et økonomisk og finansielt justeringsprogram som fastsat i et aftalememorandum indgået mellem Kommissionen og den støttemodtagende medlemsstat, og der følges en beslutningsproces svarende til den, der gælder i forbindelse med betalingsbalancestøtte. Vurderingen af de finansielle behov og den regelmæssige overvågning under programgennemførelsen sker i samråd med ECB mindst hver sjette måned for så vidt angår de generelle økonomisk-politiske betingelser i tilpasningsprogrammet og hver tredje måned for så vidt angår verifikationen af opfyldelsen af de økonomisk-politiske betingelser, der er knyttet til bistanden. Eventuelle ændringer af tilpasningsprogrammet drøftes med modtagermedlemsstaten. Rådet træffer med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen afgørelse om eventuelle tilpasninger af de oprindelige generelle økonomisk-politiske betingelser og skal godkende det reviderede tilpasningsprogram, som den støttemodtagende medlemsstat har udarbejdet.

Kommissionen aflægger regelmæssigt rapport til Det Økonomiske og Finansielle Udvalg og til Rådet om gennemførelsen af EFSM-forordningen og om, hvorvidt de usædvanlige begivenheder, der begrundede dens vedtagelse, fortsat består.

EFSM blev taget i anvendelse i 2011 til fordel for Irland og Portugal med lånetilsagn på op til henholdsvis 22,5 mia. EUR og 26 mia. EUR. De samlede tilsagn, herunder fra EFSF, IMF og andre medlemsstater, beløber sig til henholdsvis 85 mia. EUR og 78 mia. EUR:

Tabel 2: Fordeling af tilsagn (mia. EUR)

Land	EFSM	EFSF	IMF	Andre	I alt
Irland	22,5	17,7	22,5	22,3*	85
Portugal	26,0	26,0	26,0		78
I alt	48,5	43,7	48,5	22,3	163

*4,8 mia. EUR fra andre medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Sverige, Danmark) og 17,5 mia. EUR fra den irske stat.

I overensstemmelse med erklæringen af 21. juli 2011 fra euroområdets stats- og regeringschefer og EU-institutionerne var der blevet vedtaget en afgørelse om at forlænge

⁹ I henhold til artikel 122, stk. 2, i TEUF kan der ydes finansiel støtte til en medlemsstat, der er i vanskeligheder som følge af usædvanlige begivenheder, som den ikke selv er herre over.

løbetiderne¹⁰ og nedsætte rentemarginalen¹¹, og denne afgørelse blev anvendt med tilbagevirkende kraft på alle udbetalte lånetrancher.

I overensstemmelse med Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/77/EU¹² og Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU¹³ blev der i 2012 udbetalt 7 800 mio. EUR til Irland og 8 000 mio. EUR til Portugal. Mekanismens samlede udestående beløb sig til 43 800 mio. EUR ved udgangen af 2012.

¹⁰ Rådets gennemførelsesafgørelse 2013/313/EU af 21. juni 2013 om ændring af gennemførelsesafgørelse 2011/77/EU (Irland) (EUT L 173 af 26.6.2013, s. 40) og Rådets gennemførelsesafgørelse 2013/323/EU af 21. juni 2013 om ændring af gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU (Portugal) (EUT L 175 af 27.6.2013, s. 47).

¹¹ Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/682/EU af 11. oktober 2011 om ændring af gennemførelsesafgørelse 2011/77/EU (Irland) og Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/683/EU af 11. oktober 2011 om ændring af gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU (Portugal) (EUT L 269 af 14.10.2011, hhv. s. 31 og 32).

¹² Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/77/EU af 7. december 2010 om tildeling af finansiel støtte fra Unionen til Irland (EUT L 30 af 4.2.2011, s. 34).

¹³ Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU af 30. maj 2011 om tildeling af finansiel støtte fra Unionen til Portugal (EUT L 159 af 30.5.2011, s. 88).

Tabel 3: Liste over udbetalte lån under EFSM i 2012 (mio. EUR)

Land	Afgørelse	Tildelt beløb	Udbetaling sdato	Udbetalt beløb	Kupon-rente	Løbetid	Lånets gennemsnitlige løbetid (år)
Irland	2011/77/EU	22 500	16.1.2012	1 500	3,75 %	4.4.2042	10,2
			5.3.2012	3 000	3,375 %	4.4.2032	11,8
			3.7.2012	2 300	2,875 %	4.4.2028	12,3
			30.10.2012	1 000	2,50 %	4.11.2027	12,4
Subtotal				7 800			12,4
Portugal	2011/344/EU	26 000	16.1.2012	1 500	3,75 %	4.4.2042	10,9
			24.4.2012	1 800	3,375 %	5.4.2038	12,5
			4.5.2012	2 700	2,75 %	4.4.2022	12,2
			30.10.2012	2 000	2,50 %	4.11.2027	12,4
Subtotal				8 000			12,4
I alt		48 500		15 800			

2.3. Makrofinansiel bistand (MFA)

Der ydes makrofinansiel bistand for at hjælpe kandidatlande, potentielle kandidatlande og nabolande med at løse kortsigtede betalingsbalanceproblemer og stabilisere de offentlige finanser samt for at tilskynde til gennemførelsen af strukturreformer. Den makrofinansielle bistand ydes som en ekstraordinær og midlertidig foranstaltning og ledsages af strenge økonomisk-politiske betingelser. Den makrofinansielle bistand ydes typisk som et supplement til IMF's tilpasningsprogrammer. Den kan ydes i form af lån og/eller gavebistand.

Hvis et modtagerland ikke opfylder sine tilbagebetalingsforpligtelser, kan Kommissionen aktivere garantifonden for aktioner i forhold til tredjelande¹⁴ for at sikre tilbagebetalingen af lånet over fondens egne midler¹⁵.

¹⁴ Se Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 480/2009. Der er endnu ikke konstateret misligholdelser i forhold til MFA-lån.

¹⁵ Skønt tilbagebetalingen af långivningen i sidste ende er dækket af EU-budgetgarantien, fungerer garantifonden som en likviditetsbuffer, der beskytter EU-budgettet mod krav på grund af manglende betaling. For en samlet rapport om fondens virke, se KOM(2010) 418 og det ledsagende arbejdsdokument (SEK(2010) 968).

Kommissionens årlige rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af makrofinansiel bistand til tredjelande indeholder detaljerede oplysninger om makrofinansielle bistandstransaktioner til fordel for tredjelande¹⁶.

I 2012 blev gennemførelsen af den makrofinansielle bistandstransaktion til fordel for Armenien, der blev vedtaget i 2009¹⁷, afsluttet. Lånekomponenten i anden og sidste rate på 39 mio. EUR blev udbetalt til de armenske myndigheder i februar 2012. Første rate og gavebistandsdelen af anden rate var blevet udbetalt i 2011. Dermed afsluttedes denne MFA-transaktion på 100 mio. EUR i form af lån på 65 mio. EUR og gavebistand på 35 mio. EUR.

Med hensyn til den makrofinansielle bistand til Moldova¹⁸ i form af gavebistand på 90 mio. EUR frigav Kommissionen den tredje og sidste rate (30 mio. EUR) i april 2012.

Gennemførelsen af den makrofinansielle bistand til Ukraine, der blev godkendt i 2010¹⁹, og som sammen med de midler, der er til rådighed fra en tidligere transaktion, der blev godkendt i 2002, beløber sig til 610 mio. EUR i lån, blev forsinket yderligere i 2012, fordi der skulle opnås enighed med de ukrainske myndigheder om visse betingelser i aftalememorandummet, og fordi IMF-programmet var kørt af sporet og derpå udløbet i december 2012. Medio 2012 blev der opnået enighed om aftalememorandummet, som blev underskrevet ved et Ukraine-EU-topmøde i februar 2013. Den første udbetaling under denne MFA-transaktion er dog betinget af, at Ukraine og IMF bliver enige om et nyt program for finansiel støtte.

Hvad angår den makrofinansielle bistand til Bosnien-Hercegovina²⁰, der blev godkendt i 2009, (i form af lån på i alt 100 mio. EUR), blev gyldighedsperioden for aftalememorandummet og låneaftalen forlænget med et år til november 2013. Første rate af transaktionen, der beløb sig til 50 mio. EUR blev udbetalt i februar 2013.

I 2012 drøftede Europa-Parlamentet og Rådet to lovgivningsmæssige forslag om tilrådighedsstillelse af makrofinansiel bistand, som Kommissionen havde vedtaget i 2011, nemlig forslaget om at yde Georgien makrofinansiel bistand på 23 mio. EUR i lån og 23 mio. EUR i gavebistand og forslaget om at yde ekstraordinær²¹ makrofinansiel bistand til Kirgisistan i form af 15 mio. EUR i lån og 15 mio. EUR i gavebistand. Afgørelsen om Georgien blev vedtaget i august 2013.

2.4. Euratom-facilitet

Euratoms lånefacilitet kan anvendes til at finansiere projekter i medlemsstaterne (Rådets afgørelse 77/270/Euratom) eller i visse tredjelande (Ukraine, Rusland eller Armenien) (Rådets afgørelse 94/179/Euratom).

I 1990 fastsatte Rådet en lånegrænse på 4 mia. EUR, hvoraf ca. 3,4 mia. EUR er vedtaget og udbetalt. I 2002 foreslog Kommissionen at hæve lånegrænsen til 6 mia. EUR, men Rådet udskød sin afgørelse, indtil der var foretaget udbetalinger på 3,8 mia. EUR.

¹⁶ COM(2013) 426 og SWD(2013) 211.

¹⁷ Rådets afgørelse 2009/890/EF af 30. november 2009.

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 938/2010/EU af 7. september 2010.

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 388/2010/EU af 7. juli 2010.

²⁰ Rådets afgørelse 2009/891/EF af 30. november 2009.

²¹ Den er "ekstraordinær", da der er tale om støtte til et land uden for det geografiske anvendelsesområde for makrofinansiel bistand, dvs. kandidatlande, potentielle kandidatlande og naboskabslande.

Der pågår drøftelser om et lån på 300 mio. EUR til Ukraine til opgradering af eksisterende nukleare anlæg.

I 2012 blev der ikke vedtaget afgørelser om lån eller foretaget udbetalinger under Euratoms lånefacilitet.

3. DEN EUROPÆISKE UNIONS LÅNTAGNINGSAKTIVITETER

For at finansiere den långivning, som Rådet vedtager, er Kommissionen bemyndiget til at optage lån på kapitalmarkederne på vegne af både Den Europæiske Union og Euratom. Lånoptagelse og långivning gennemføres som såkaldte back-to-back-transaktioner for at undgå rente- eller valutakursrisici for EU-budgettet²². Udestående låntagninger modsvares af udestående udlån.

Tabel 4: Udviklingen i den Europæiske Unions samlede låntagning (udestående kapitalbeløb¹⁾ i mio. EUR)

	EKSF i.l. ^{1) 2)}	Euratom ¹⁾	Betalingsb alance	Makrofina nsiel bistand	EFSM	I alt
2008	266	484	2 000	654		3 404
2009	214	481	9 200	584		10 479
2010	219	466	12 050	500		13 235
2011	225	447	11 400	590	28 000	40 662
2012	183	423	11 400	545	43 800	56 351

1) Omregningskurserne er kurserne pr. 31. december hvert år.

2) Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab er under likvidation siden 2002. Den sidste obligation, der blev udstedt af EKSF, forfalder i 2019.

3.1. BOP

I 2012 blev der ikke optaget lån på markedet under betalingsbalancemekanismen.

3.2. EFSM

I løbet af 2012 blev der rejst 15,8 mia. EUR, som blev finansieret med seks EU-benchmarkobligationer (hvor "benchmark" henviser til obligationer med et udestående nominelt beløb på 1 mia. EUR eller derover for hver obligationsserie).

²² EFSM-forordningen tillader forudfinansiering, da den bemyndiger Kommissionen "til at optage lån på kapitalmarkederne eller fra finansielle institutioner på det mest hensigtsmæssige tidspunkt mellem planlagte udbetalinger for således at optimere finansieringsomkostningerne og bevare dens omdømme som Unionens udsteder på markederne". De omkostninger, der måtte følge heraf, dækkes dog af låntageren.

Disse EU-obligationer blev mødt af en kraftig efterspørgsel på markedet og overtegnet. Alle vigtige grupper af investorer og især langsigtede investorer (investeringsfonde, formueforvaltere, forsikrings- og pensionsfonde) samt officielle institutioner købte disse obligationer.

Udviklingen på det sekundære marked for disse EU-obligationer var positiv og bekræftede EU's status som en stærk emittent af benchmarkobligationer. Ifølge Kommissionens beregninger og med input fra 22 banker udgjorde omsætningen på det sekundære marked med EU-benchmarkobligationer 50 mia. EUR i 2012 (sammenlignet med 40 mia. EUR i 2011).

Tabel 5: Oversigt over EFSM's optagelse og udbetaling af lån (mia. EUR)

Land	Optaget den	Forfaldsdato	Beløb
Irland (1,5), Portugal (1,5)	16.1.2012	4.4.2042	3,00
Irland	5.3.2012	4.4.2032	3,00
Portugal	24.4.2012	5.4.2038	1,80
Portugal	4.5.2012	4.4.2022	2,70
Irland	3.7.2012	4.4.2028	2,30
Irland (1), Portugal (2)	30.10.2012	4.11.2027	3,00
I alt			15,80

Det samlede beløb, der blev rejst til EFSM, udgjorde 43,8 mia. EUR ved udgangen af 2012.

3.3. Makrofinansiel bistand

I 2012 blev der gennemført en lånetransaktion med succes (39 mio. EUR til Armenien).

Tabel 6: EU's private placeringer i 2012 (mio. EUR)

Land	Beskrivelse	Emissionsdato	Forfaldsdato	Beløb
Armenien	SSD EU 3,137/2026	9.2.2012	4.12.2026	39
I alt				39

3.4. Euratom

I 2012 var der ingen låntagning inden for rammerne af Euratom.

4. DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK (EIB)

4.1. EIB's långivningsaktiviteter

EIB stiller finansiering til rådighed enten *direkte* til individuelle investeringsprojekter eller *via finansielle formidlere* til mindre projekter, som gennemføres af små og mellemstore virksomheder eller lokale myndigheder og kommuner. EIB tilbyder også lånegarantier, teknisk bistand og venturekapital.

I 2012 indgik EIB finansieringsaftaler om i alt 52,2 mia. EUR (sammenlignet med 61 mia. EUR i 2011).

Finansieringen i EU-medlemsstaterne udgjorde 44,8 mia. EUR. Dette beløb er ikke dækket af EU-garantien. Uden for EU blev der indgået låneaftaler til 7,4 mia. EUR, heraf 4 mia. EUR under det eksterne mandat, der er dækket af EU-garantien.

Efter ikrafttrædelsen i slutningen af 2012 af medlemsstaternes afgørelse om at øge EIB's indskudskapital med 10 mia. EUR forventes EIB at forøge sin långivning med 60 mia. EUR i årene 2013-2015.

EIB's finansieringsaktiviteter har indflydelse på EU-budgettet, når de er ledsaget af EU-garantier. Dette er tilfældet med:

- EIB-lån inden for rammerne af det eksterne mandat (der dækker førtiltrædelseslande, nabo- og partnerskabslande, lande i Latinamerika og Asien, Sydafrika samt et klimaforandringsmandat) ledsages af en EU-budgetgaranti, der dækker statsgældsrisici eller politiske risici. I løbet af andet halvår 2013 vil Kommissionen udsende en særskilt rapport om EIB's eksterne långivningsaktiviteter i 2012

- finansieringsfaciliteter for risikodeling, der indebærer brug af EU-budgettet til støtte for EU-politikker (f.eks. finansieringsfaciliteten for risikodeling i forbindelse med forsknings- og udviklingsprojekter og projektobligationsinitiativet).

4.2. EIB's låntagningsaktiviteter

I en kontekst med et volatilt marked forblev gennemførelsesrisikoen høj hele året, især for store benchmarktransaktioner. I første omgang tilgodeså den solide efterspørgsel efter EIB-obligationer en indsnævring af de kortere spreads, især for obligationer i euro. Kreditvurderingsbureauerne fastholdt EIB's AAA-kreditvurdering, især takket være planerne om en kapitalforøgelse, mens visse tilsvarende europæiske overnationale parter ikke modtog samme behandling.

Ved at udvise fleksibilitet under disse markedsvilkår var EIB allerede i september i stand til at afslutte det oprindeligt planlagte finansieringsprogram på 60 mia. EUR, og den fortsatte med at udnytte mulighederne for emission til fordelagtige renter, indtil markederne blev mindre likvide i slutningen af året. I 2012 beløb EIB's låntagning sig til 71,3 mia. EUR med en gennemsnitlig løbetid på 8,4 år.

5. SIKRING AF FINANSIEL STABILITET I EUROOMRÅDET

Som reaktion på den globale økonomiske og finansielle krise har Rådet og medlemsstaterne i euroområdet truffet en række foranstaltninger for at fastholde den finansielle stabilitet i euroområdet og Europa som helhed. Disse foranstaltninger er skitseret nedenfor og er ikke garanteret over EU's budget.

5.1. Den græske lånefacilitet (Greek Loan Facility - GLF)

I forlængelse af den enstemmige aftale, som eurorådets finansministre indgik den 2. maj 2010²³ for at støtte Grækenland, blev der sammen med IMF sammensat et treårigt fælles program omfattende en finansiell hjælpepakke på op til 110 mia. EUR ledsaget af strenge politiske betingelser²⁴, som Kommissionen og IMF i samarbejde med ECB forhandlede på plads med de græske myndigheder. Det oprindelige finansielle rammebeløb fra medlemsstaterne i euroområdet (80 mia. EUR) — IMF gav tilsagn om 30 mia. EUR — blev i sidste instans reduceret med 2,7 mia. EUR, eftersom Slovakiet besluttede ikke at deltage, og Irland og Portugal trak sig ud af GLF, da de selv anmodede om finansiell bistand. De lån, der er ydet af medlemsstaterne i euroområdet under det første program, beløber sig til 52,9 mia. EUR, mens lånene fra IMF beløber sig til 20,1 mia. EUR.

De finansielle vilkår knyttet til faciliteten blev justeret i december 2012. Den endelige løbetid er blevet forlænget til 30 år, men den afdragsfri periode er fortsat på 10 år. Desuden blev rentemarginalen reduceret til 0,5 %. Rentemarginalen på 1,5 % gælder dog fortsat i forbindelse med beløbene til medlemsstater i euroområdet, der er omfattet af et komplet program for finansiell bistand, der finansieres af EFSF og EFSM.

Den 14. marts 2012 blev et andet økonomisk tilpasningsprogram godkendt af eurorådets finansministre og IMF, hvorved de endnu ikke udbetalte beløb under det første program blev forøget med 130 mia. EUR. I henhold til dette andet program vil der derfor blive ydet finansiell støtte på i alt 164,5 mia. EUR, heraf 19,8 mia. EUR fra IMF. Mens det første program blev udformet som en såkaldt "Inter-creditor Agreement" med en pulje af bilaterale lån fra de deltagende eurolande og med Kommissionen som koordinator og forvalter, finansieres det andet gennem EFSF.

Pr. 31. december 2012 beløb de samlede udbetalinger til Grækenland sig til 182,9 mia. EUR.²⁵

²³ Støtten ydes via bilaterale lån fra de øvrige eurolande, der samles centralt af Kommissionen på de betingelser, der er fastsat i erklæringen af 11. april 2010.

²⁴ De vigtigste elementer i de politiske betingelser blev fastlagt i Rådets afgørelse 2010/320/EU af 10. maj 2010 rettet til Grækenland med henblik på at styrke og skærpe den finanspolitiske overvågning og med pålæg om at træffe foranstaltninger til den nedbringelse af underskuddet, der skønnes nødvendig for at rette op på situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud. Betingelserne blev yderligere præciseret i det aftalememorandum, der blev indgået mellem de græske myndigheder og Kommissionen på vegne af medlemsstaterne i euroområdet.

²⁵ Yderligere oplysninger om den græske lånefacilitet findes på http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/greek_loan_facility/index_en.htm

5.2. Den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)

I medfør af Økofinrådets afgørelser af 9. maj 2010 oprettede medlemsstaterne i euroområdet den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF) som en institution, der er registreret i Luxembourg og ejes af dem.

Den var tænkt som en midlertidig redningsmekanisme, hvorigennem der ydes lån til medlemsstater i euroområdet, der er i vanskeligheder, ved udstedelse af obligationer, der garanteres af medlemsstater i euroområdet. I oktober 2010 blev det besluttet at oprette en permanent redningsmekanisme, nemlig den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM).

5.3. Den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM)

Beslutningen om at skabe en ny permanent krisestyringsmekanisme, nemlig den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM), blev truffet den 2. februar 2012 og ført ud i livet den 8. oktober 2012. Mekanismen skal overtage de opgaver, som i dag varetages af den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF), og, hvor det er nødvendigt, yde finansiell bistand til medlemsstaterne i euroområdet. Mekanismen har en maksimal udlånskapacitet på 500 mia. EUR, mens det samlede låneloft for EFSF/ESM er på 700 mia. EUR. Den autoriserede kapital beløber sig til 700 mia. EUR, heraf 80 mia. EUR i indbetalt kapital fra medlemsstaterne i euroområdet. Tegningen af den indbetalte kapital vil efter planen ske i fem rater med afslutning i første halvdel af 2014. Hvis den indbetalte kapital falder på grund af dækning af tab, kan der trækkes på den autoriserede kapital for at genskabe niveauet. Der vil blive fastholdt et forhold på minimum 15 % mellem den indbetalte kapital og udestående ESM-emissioner i kapitalopbygningsperioden. Den indbetalte kapital kan ikke benyttes til långivning, men investeres i likvide aktiver af høj kvalitet.

Fra oktober 2012 skulle ESM²⁶ udgøre det vigtigste instrument til finansiering af nye programmer.

²⁶ Yderligere oplysninger om ESM findes på <http://esm.europa.eu>.